

Ο ΑΓΙΟΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ

της Άννας Κωστάκου –Μαρίνη

Η ιστορία ενός αγίου είναι μια ιστορία αγάπης. Της αγάπης ενός ανθρώπου με τον Θεό και με τους ανθρώπους. Και πώς να μιλήσεις γι αυτήν την αγάπη; Όταν αρχίσεις να τη λες, ξεκινάς για ένα ταξίδι που δεν τελειώνει. Η σχέση της ψυχής του με τον Θεό είναι ένα μυστήριο, αλλά και αυτή με τους ανθρώπους είναι ένα διπλό μυστήριο. Ο άγιος Πορφύριος, που γεννήθηκε στον άγιο Ιωάννη Καρυστίας της Εύβοιας το 1906 έγινε ένας άνθρωπος παγκόσμιος και ένας οικουμενικός άγιος. Τον γνώρισαν και τον πλησίασαν άνθρωποι όλων των επιπέδων, από τον πιο απλό ως τον πιο επίσημο.

Γνώρισε και βοήθησε πνευματικά καθημερινούς ανθρώπους της διπλανής πόρτας αλλά και άλλους από τα πέρατα της γης. Του ζήτησε βοήθεια ο βιοπαλαιστής, αλλά και ο γιατρός, ο φυσικός επιστήμονας. Έλυσε το πρόβλημα του διαστημόπλιου, που κινδύνευε να γίνει το φέρετρο των δύο διαστημικών επιβατών, βοήθησε στην εισβολή των Τούρκων στην Κύπρο τις ελληνικές Δυνάμεις, όταν τα ελληνικά ραντάρ έπαψαν κάποια στιγμή να λειτουργούν, και ανέλαβε ο άγιος να παρακολουθεί και να πληροφορεί τους επιτελείς για τις κινήσεις των εχθρών, δέχτηκε την αδελφή του Ντε Γκώλ που ζήτησε τη συμβουλή του για προσωπικά της θέματα, βοηθούσε τους γιατρούς της Πολυκλινικής στις διαγνώσεις τους όποτε τον ρωτούσαν, γύρισε, όταν τον φώναξαν, στον άρρωστο με κώμα που ξύπνησε μετά την ευχή που του διάβασε και ρώτησε τους δικούς του, τι έγινε ο παππούλης που τον διάβαζε πριν λίγο-γιατί η ψυχή βέβαια ζει κι όταν δεν λειτουργεί ο εγκέφαλος.

Σε μία πνευματοκόρη του είπε κάποτε: «Εσύ νομίζεις πως με ξέρεις τώρα. Αλλά εγώ είμαι άλλος από αυτόν που βλέπεις και ακούς.» Στ' αλήθεια, ποία γνώση μπορεί να έχουμε εμείς για τον κόσμο όπου κινείται ένας άνθρωπος φαινομενικά σαν κι εμάς, που το πρωί τον βλέπεις στο κρεβάτι του κελιού του κι έπειτα τον χάνεις και τον ξαναβλέπεις μετά από 15 μέρες, χωρίς να τον φέρει κανένα αυτοκίνητο στην πόρτα του Ησυχαστηρίου. Ταυτόχρονα βρίσκεται και κινείται το ίδιο διάστημα στην Κρήτη, όπου λέει στο λεωφορείο, που τον μεταφέρει μαζί με άλλους στο αεροδρόμιο για να επιστρέψει στην Αθήνα, «σταματήστε να κατέβω για λίγο σας παρακαλώ», κατεβαίνει, προχωρεί λίγα μέτρα και εξαφανίζεται.

Πέρα από αυτά όμως υπάρχει κάτι πιο θαυμαστό, που μπορεί να αλλάξει κι εμάς κάνοντάς μας άλλους, ή κάνοντάς μας να νοιώθουμε άλλοι. Άνθρωποι απρόσβλητοι από τις δυσκολίες της ζωής, την καθημερινότητα, από τους συγκατοίκους μας, από τις αρρώστιες. Ο άγιος Πορφύριος ήταν ένας πιστός ορθόδοξος καλογερόπαπας, όπως λέει τις τελευταίες μέρες της ζωής του, που αποφασίζει να πάει να τελειώσει τον αγώνα του εκεί που τον άρχισε, στα Καυσοκαλύβια. Γιατί, λέει, ενώ ήρθε στον κόσμο για να βοηθήσει τους ανθρώπους, κανείς δεν έκανε υπακοή, αλλά ο καθένας σηκώνει μια παντιέρα και κάνει ό,τι του λέει το κεφάλι του. Κι έτσι θα επιστρέψει στην «μετάνοιά» του για να σώσει την ψυχή του και να σωθούν κι όσοι τον πίστεψαν και τον ακολούθησαν. Ας δούμε λοιπόν το πνεύμα του αγίου, τη νοοτροπία του, που έχει περισσότερη σημασία από τα θαυμαστά του έργα. Αυτό το πνεύμα σκέφτηκα πως μπορούμε να το διακρίνουμε σε μία μαρτυρία. Στην μαρτυρία της Όλγας που ήταν μία ξεναγός. Ακούστε λοιπόν αυτή την μαρτυρία ζωής.

Μία Κυριακή, τη δεκαετία του 1950, ο άγιος μπήκε στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών και εκείνη τη στιγμή, η κ. Τερέζα Σειραδάκη, ξεναγός από τα Χανιά, μιλούσε σ' ένα γκρουπ Ελλήνων για το γυμνό χάλκινο άγαλμα του Δία τη στιγμή που ρίχνει ένα κεραυνό στους ανθρώπους. Ένα άγαλμα με φοβερή ανατομία και εκπληκτικές λεπτομέρειες. Μόλις η Τερέζα είδε τον άγιο, είπε στο γκρουπ: «Κοιτάξτε, ένας παπάς αλλιώςτικός από τους άλλους» Και όταν πλησίασε ο άγιος, τον ρώτησε: «Παππούλη παππούλη, πώς το βλέπετε το άγαλμα;» Ο άγιος τους είπε ότι θαυμάζει τον ειδωλολάτρη καλλιτέχνη. Διότι έκανε τον Θεό του, το Δία, να τιμωρεί τους ανθρώπους, αλλά έπλασε το πρόσωπό του γαλήνιο, δηλαδή τον έκανε να τιμωρεί με απάθεια, χωρίς συναίσθημα θυμού ή οργής. Αυτός ο άγνωστος καλλιτέχνης, ενώ δεν γνώριζε τον αληθινό Θεό, μπόρεσε να καταλάβει πως ο Θεός δεν έχει πάθος. Δεν διακατέχεται από συναισθήματα, αλλά τιμωρεί παιδαγωγικά, και θα έλεγε κανείς, πως οι άνθρωποι αυτοτιμωρούνται όταν απομακρύνονται από τον Θεό.

Από την κυρία Τερέζα γνώρισα κι εγώ τον άγιο. Μία μέρα που την συνάντησα στο Βυζαντινό Μουσείο, να ξεναγεί, την άκουσα να λέει στην ομάδα, πως γνωρίζει έναν ιερέα, που στη διάρκεια της λειτουργίας ακούει τους παλμούς του σύμπαντος. Αυτός ο παππούλης της είπε: «Ό,τι έχει κίνηση έχει και παλμό. Το σύμπαν όλο κινείται, διότι όλα τα ουράνια σώματα κινούνται και έχουν παλμό. Στη θεία λειτουργία... την ώρα της θείας Ευχαριστίας ακούω τους παλμούς του σύμπαντος»! Όταν τελείωσε την ξενάγηση την πλησίασα και την ρώτησα για το ιερέα που ακούει τους παλμούς του σύμπαντος. Εκείνη μου μίλησε με χαρά για τον π. Πορφύριο, που υπηρετούσε στην Πολυκλινική Αθηνών κι εγώ έσπευσα προς συνάντησή του.

Με δέχτηκε με τόση αγάπη, που αμέσως τον έκανα πνευματικό μου. Από κει και ύστερα εκκλησιαζόμουν στον μικρό ναό του αγίου Γερασίμου της Πολυκλινικής. Ο άγιος Πορφύριος αναπαυόταν στους μικρούς ναούς. Εκεί λοιπόν λειτουργούσε απλά και κατανυκτικά. Δεν έκανε ποτέ κήρυγμα, δεν έβγαζε πύρινους λόγους, αλλά η παρουσία του μόνη μιλούσε στην ψυχή και όταν ήθελε να πει κάτι, το έλεγε συνήθως στον καθένα ξεχωριστά. Ήμουν παιδί χωρισμένων γονιών και πέρα από τις δυσκολίες που συναντούσα, με πολεμούσε και η φιλαρέσκεια. Αυτήν ο άγιος Πορφύριος την αντιμετώπιζε με αγάπη και χιούμορ. Χαμογελούσε κι έλεγε: - Ευτυχώς που έχουμε και την ομορφιά μας...! Αχ μωρέ, όταν μπαίνω στο αστικό λεωφορείο και βλέπω όλα αυτά τα κορίτσια... πόσο τα καμαρώνω, πόσο χαίρομαι! Τα βλέπω και σκέφτομαι: «Κοίτα, κοίτα Πορφύριε πως ο Δημιουργός τα έχει κάνει τόσοσο όμορφα, τόσο ελκυστικά, για να προσελκύουν το άλλο φύλο και να συνεχιστεί το είδος μας!» Ήμουν κοκέτα, αλλά το απαιτούσε και η δουλειά μου να βάφομαι και να είμαι καλοντυμένη. Ο άγιος ποτέ δεν μου είπε πως αυτό είναι αμαρτία. Αλλά και γενικά ποτέ δεν με μάλωνε αυστηρά για τις ανυπακοές μου. Μου έλεγε! «Να φυλάγεται από τους φανατικούς χριστιανούς. Όπου υπάρχει φανατισμός δεν υπάρχει αγάπη. Κάποια ημέρα πήγα στην πανήγυρη ενός μοναστηριού στην Πεντέλη, και όπως με είδαν βαμμένη, με πρόσβαλαν και έφυγα κλαίγοντας. Πήγα στον άγιο και παραπονέθηκα: «Γιατί πατερούλη μου δεν με δέχονται όπως είμαι;» «Καλά να πάθεις! Ποιος σου είπε να πηγαίνεις σε φανατικούς;»

Κάποτε η ευαίσθητη καρδιά μου παρασύρθηκε από κάποιον καλοσυνάτο και όμορφο τουρίστα. Κατακλυσμένη από τα αισθήματά μου και θολωμένη μη μπορώντας να αντισταθώ

τον ακολούθησα στο εξωτερικό. Δεν συμβουλευτήκα τον άγιο και φυσικά γρήγορα απογοητεύτηκα και ψυχικά ράκος επέστρεψα στην Αθήνα. Από το αεροδρόμιο πήγα κατευθείαν στα Καλίσσια της Πεντέλης. Έκλαιγα με λυγμούς... Ένοιωθα σαν τον άσωτο υιό, που είχε πληγώσει την αγάπη του Πατέρα. Ο άγιος με δέχτηκε με τόση αγάπη Και στο τέλος μου είπε: «Απόψε θα κοιμηθείς εδώ και αύριο θα κοινωνήσεις!» Την άλλη μέρα κοινωνήσα από τα άγια χεράκια του και ένοιωσα πάλι τη ζεστασιά της πατρικής αγάπης του Θεού. Είχα αμαρτήσσει, δεν είχα νηστέψει... δεν ήμουν άξια, αλλά ο Άγιος, που έβλεπε τα βάθη της κάθε ψυχής, είδε τον πόνο μου, τη μετάνοιά μου, τη βαθύτερη ανάγκη μου και με κοινωνήσε. Σχεδόν πάντα, όταν πήγαινα στα Καλλίσια, ο Άγιος δεν με κρατούσε στο μοναστήρι, αλλά με έβγαζε έξω στη φύση. Θυμάμαι που μας έλεγε: -Ξυπνάτε μωρέ το πρωί, να δείτε το βασιλιά ήλιο καθώς ανατέλλει. Είναι συγκλονιστικό. Μία δύναμη νοιώθεις να έρχεται μέσα σου... Η δύση του ήλιου είναι ήρεμη ενώ η ανατολή είναι συγκλονιστική! Όλη η φύση ξυπνάει... και ο ανθρώπινος οργανισμός ξυπνάει καθώς τον κοιτάμε κατάματα να ανεβαίνει λίγο-λίγο. Από τις ξεναγήσεις που έκανα, γνώρισα ανθρώπους από όλο τον πλανήτη. Κάποιοι κοσμογυρισμένοι επιστήμονες μου είχανε πει ότι τοποθετώντας ειδικά φωτόμετρα ανακάλυψαν πως σε όλο τον κόσμο το πιο έντονο φως του ηλίου το έχει η Ελλάδα και συγκεκριμένα η Δήλος.... Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν πως εκεί γεννήθηκε ο Απόλλωνας ο θεός του φωτός! Αντιλήφθηκαν την ιδιαίτερη ηλιακή λαμπρότητα χωρίς φωτόμετρα!

Ο άγιος αγαπούσε την αρχαία τέχνη, τον πολιτισμό την ιστορία, και είχε έρθει δυο-τρεις φορές μαζί μου σε ταξίδια, όπου ξεναγούσα γκρουπ με τουρίστες. Θυμάμαι μία μονοήμερη εκδρομή με Βραζιλιάνους στην Κόρινθο, όπου επισκεφθήκαμε

το ναό του Απόλλωνα και το αρχαιολογικό μουσείο. Καθώς επιστρέψαμε και νύχτωσε κοντά στα Μέγαρα, ο Άγιος μου είπε: «Τώρα πες τους πως θα κάνουμε όλοι μαζί νοερά προσευχή. Πες τους να καθήσουν ήσυχα, να σταυρώσουν τα χεράκια τους και για 10 λεπτά να μη σκέφτονται τίποτε άλλο παρά τα λόγια της προσευχής, «Κύριε... Ιησού... Χριστέ ελέησόν με». Αφού πέρασαν 10 λεπτά προσευχής, περίμενα να αρχίσει πάλι η φασαρία, αλλά κανείς δεν μιλούσε. Είχαν κάνει υπακοή στον Άγιο και είχε απλωθεί στο λεωφορείο μια ανείπωτη γαλήνη. Σε απόλυτη σιωπή φθάσαμε στο ξενοδοχείο τους στην Ομόνοια και όλοι κατέβηκαν από τη μπροστινή πόρτα, αφού πρώτα αυθόρμητα του φίλησαν το χέρι. Τι ήταν αυτό που έκανε αυτούς τους καθολικούς να καταδεχτούν να πάρουν ευχή από έναν άγνωστο Ορθόδοξο καλογερόπαπα; Ο άγιος εξέπεμπε τη Χάρη του Θεού με την προσευχή του.

6

Μετά το 1975 ο άγιος είχε ήδη συνταξιοδοτηθεί και μας ακολούθησε σε μία τετραήμερη εκδρομή στην Πελοπόννησο με μία ομάδα Ισπανών τουριστών... Οι Ισπανοί ήταν καθολικοί και αρχικά τον κοίταζαν περίεργα και με ρωτούσαν ποιος είναι. Όταν φθάσαμε στην αρχαία Ολυμπία και μετά στο Μαντείο των Δελφών, εγώ έκανα την ξενάγηση και ο άγιος εξαφανίστηκε. Δεν ξέρω ούτε πού πήγε ούτε τι έκανε. Προφανώς ζούσε σκηνές και καταστάσεις, που είχαν εκτυλιχθεί στους τόπους αυτούς, διότι μετά ήταν σιωπηλός. Στη συνέχεια πήγαμε στην Αργολίδα και επισκεφθήκαμε τις Μυκήνες, την Επίδαυρο και άλλα. Μόλις τελείωσα την ξενάγηση, που είχα κάνει βέβαια στην Ισπανική γλώσσα, με πλησίασε και μου είπε... όσα είχα ξεχάσει να πω! Έμεινα κατάπληκτη από τις γνώσεις του. Γνώριζε αρχαία ιστορία, αλλά και... Ισπανικά ενώ στο σχολείο δεν είχε πάει ούτε ως τη Β' Δημοτικού.

Όταν επισκεφθήκαμε τους επιμέρους χώρους, μου έλεγε με λεπτομέρειες σε τι χρησίμευε ο καθένας. Για παράδειγμα, στην Επίδαυρο μου έλεγε ότι γνώριζε τον Ασκληπιό και μου έδειξε τους χώρους, που εκείνη την εποχή χρησιμοποιούνταν ως νοσοκομείο. Μου έδειχνε πώς τους ξάπλωνε και πώς τους θεράπευε ο Ασκληπιός, που ήταν άριστος γιατρός και τον λάτρευαν όλοι οι Έλληνες στην Αρχαιότητα. Ο άγιος μου είπε ότι πρόσφερε απλόχερα τις ιατρικές του ικανότητες σε κάθε άνθρωπο, που είχε ανάγκη. Πέρα από τα ιαματικά νερά και τα βότανα, γνώριζε πως οι σωματικές ασθένειες απαιτούσαν κυρίως ψυχολογική υποστήριξη. Τους βοηθούσε λοιπόν, να ανοίξουν την ψυχή τους, να προσευχηθούν, να επικαλεσθούν την θεϊκή βοήθεια και τους βεβαίωνε πως μέσα από την πίστη τους θα γίνουν καλά. Δηλαδή, σε εκείνη την πρωτόγονη εποχή ο Ασκληπιός μπόρεσε να καταλάβει, πως η υγεία της ψυχής και του σώματος είναι άρρηκτα συνδεδεμένες. Όλα αυτά, που είχαν συμβεί αιώνες πριν, μου τα είχε περιγράψει σαν να τα είχε ζήσει προσωπικά μόλις χθες.

Μία άλλη φορά πήγα στον Έβρο και παρέλαβα μια θρησκευτική ομάδα με Ισπανούς τουρίστες, που ήθελαν να ακολουθήσουν τα «βήματα» του Αποστόλου Παύλου κατά την δεύτερη περιοδεία του στην Ελλάδα. Περάσαμε από τους Φιλίππους, τη Θεσσαλονίκη, τη Βέροια, την Αθήνα και καταλήξαμε στην Κόρινθο. Το επόμενο απόγευμα επιστρέψαμε στην Αθήνα. Ήταν Κυριακή των Βαΐων και ο καθολικός ιερέας μου πρότεινε να δειπνήσουμε όλοι μαζί στο εστιατόριο του ξενοδοχείου στην Ομόνοια. Του εξήγησα ότι εκείνο το βράδυ θα πήγαινα στον άγιο Γεράσιμο για την Ακολουθία του Νυμφίου. Μου ζήτησε να έρθει κι εκείνος.

Ήταν καλοπροαίρετος και σε όλη την Ακολουθία στεκόταν όρθιος κοντά μου. Όλες οι αισθήσεις του ήταν τεταμένες για να μη χάσει τίποτα από όσα διαδραματίζονταν μέσα στον μικρό ναό. Όταν ο άγιος έβγαλε την εικόνα του Νυμφίου και οι ψάλτες ψάλανε το «Ιδού ο Νυμφίος έρχεται» ο καρδινάλιος συγκλονίστηκε και άρχισε να κλαίει. Στο τέλος, καθώς έφευγε το εκκλησίασμα, εμφανώς αλλοιωμένος μου ψέλλισε: πω-πω... τι συγκλονιστικό που ήταν, τι έπαθα!... μπορώ να χαιρετήσω αυτόν τον ιερέα; Πήγα στον άγιο και του είπα: - Πατερούλη μου, ένας καθολικός ιερέας εκεί έξω θέλει να σου μιλήσει. –Βεβαίως. Τον θέλω κι εγώ...έρχομαι!

Και βλέπω τον άγιο να βγαίνει από το ιερό, να ανοίγει τα χέρια του και να αγκαλιάζονται. Από διακριτικότητα αποτραβήχτηκα και τους άφησα μόνους. Περίμενα να ζητήσουν τη βοήθειά μου ως διερμηνέα, αλλά τίποτα. Τους έβλεπα να συνομιλούν, να κουνάνε τα χέρια τους χαρούμενοι. Ο καρδινάλιος δεν ήξερε καθόλου την ελληνική και ο άγιος βέβαια δεν μιλούσε Ισπανικά. Προφανώς είχε αναλάβει το Άγιο Πνεύμα! Μετά από λίγη ώρα συνόδευσα τον καθολικό ιερέα στο ξενοδοχείο. Ήταν ένας άλλος άνθρωπος. Δεν μιλούσε κι εγώ σεβάστηκα τη σιωπή του. Με τέτοιους τρόπους ο Άγιος βοηθούσε τους καθολικούς να νοιώσουν την μοναδική αλήθεια της Ορθοδοξίας. Μία ημέρα, ένας καθολικός ιερέας μέσα στο λεωφορείο πήρε το μικρόφωνο και είπε: «Εκ μέρους της καθολικής Εκκλησίας ζητώ συγγνώμη που απομακρυνθήκαμε από την μητέρα των εκκλησιών, την Ορθοδοξία. Η δική μας θεία λειτουργία δεν είναι τίποτα μπροστά στο μεγαλείο της ορθόδοξης θείας λειτουργίας.

Για το αυθόρμητο αγκάλιασμα του αγίου και του καθολικού ιερωμένου έχω να προσθέσω πως ο άγιος Πορφύριος μας έλεγε κάποιες φορές: «Να σκέφτεστε τον τάδε

μοναχό ή ιερέα με τον οποίο συνδέεστε, και θα το καταλαβαίνει εκείνος. Είναι ευαίσθητος.» Και εννοούσε, ευαίσθητος πνευματικά. Είναι σίγουρο λοιπόν, πως είχε «αισθανθεί» την πνευματική κατάσταση του καθολικού ιερωμένου πριν ακόμα τον δει και μάλιστα την ψυχή του την ίδια, καθώς είχε αυτό το «χάρισμα», να «βλέπει» δηλαδή την ψυχή του ανθρώπου.

Η Όλγα συνεχίζει την διήγησή της: Ωστόσο είχα και δύσκολες περιπτώσεις. Μερικοί τουρίστες υπερασπιζόμενοι την πίστη τους μου «επιτίθονταν» λεκτικά. Κάποτε στενοχωρήθηκα και ρώτησα τον άγιο: «Πατερούλη, αυτοί έχουν άγνοια. Μου επιτρέπεται να τους μιλώ για την Ορθοδοξία;

-Ναι, ιδιαίτερα όταν σε ρωτούν, αλλά θα το κάνεις, πρόσεξε καλά..., με πολλή διάκριση και λεπτότητα. Δεν θα φανατιστείς ούτε και θα τους επιτεθείς φραστικά. Μη θελήσεις να δείξεις ότι η Ορθοδοξία είναι ανώτερη! Εάν ερεθίσεις τη σκέψη τους, δημιουργούνται αντιπάθειες και δεν βοηθούνται. Θέλει προσοχή.

Ο άγιος μου δίδαξε ότι με τον εξαγιασμό της ψυχής μας και όχι με τη μόρφωση, η Χάρη του Θεού θα βοηθήσει τον κόσμο να σωθεί. Οι αιρέσεις καταπολεμούνται, όταν εμείς αγιαζόμαστε.

Κάποτε ο άγιος καθώς κοίταζε προσεκτικά μία παλαιά εικόνα, με ρώτησε: -Όλγα, έχεις αναρωτηθεί γιατί μία παλαιά εικόνα όπως αυτή της Παναγίας, κάνει θαύματα, ενώ μία σύγχρονη που απεικονίζει το ίδιο πρόσωπο δεν κάνει θαύματα;

-Όχι παππούλη.

Οι παλαιές εικόνες έχουν αυτή τη Χάρη, διότι ο αγιογράφος εκείνη την εποχή έκανε την κάθε πινελιά του με

πολλή προσευχή και αγάπη! Ο αγιογράφος εκείνη την εποχή προετοιμαζόταν με νηστεία, εξομολόγηση, είχε εγκράτεια, πίστη και αγαπούσε το πρόσωπο που αγιογραφούσε. Έτσι σήμερα, όποιος προσκυνά αυτές τις παλαιές εικόνες συγκλονίζεται...

Και η Όλγα Βενιζέλου που δίνει αυτή την μαρτυρία τελειώνει:

Μέσα στον κόσμο, με τόσα πάθη, αγωνίες και μέριμνες, οι ψυχές μας είναι ταραγμένες, θολές, και δεν αντανακλούνε γύρω τους τη Χάρη του Θεού. Στην ταραγμένη λίμνη δεν αντικατοπτρίζονται ποτέ τα άστρα, ενώ στο πρόσωπο του Αγίου έβλεπες τόση Χάρη! Τα καταγάλανα μάτια του ήταν πεντακάθαρα, κρυστάλλινα σαν δυο ουράνιες λίμνες και εξέπεμπαν μία παιδική αθωότητα, μια γαλήνη, μία σοφία, μια απεραντοσύνη...Που χωρούσε όλους τους ανθρώπους, θα πρόσθετα.

-Να μας ευλογεί όλους μας από εκεί ψηλά κοντά στο θρόνο του Τριαδικού μοναδικού και αληθινού Θεού. Σε αυτόν αξίζει κάθε δόξα και τιμή τώρα και πάντοτε.